

رابطه بین مهارت های زندگی خلاقیت و سازگاری اجتماعی در بین دانش آموزان دختر مقطع ابتدایی شهرستان دشتستان

نازخاتون علی پناه رودبار^۱، فاطمه خواجه آزاد^۲، مریم نوری زاده^۳

۱-آموزگار پایه پنجم مقطع ابتدایی، اداره آموزش و پرورش شهرستان دشتستان

۲-آموزگار پایه اول مقطع ابتدایی، اداره آموزش و پرورش شهرستان دشتستان

۳-آموزگار پایه سوم مقطع ابتدایی، اداره آموزش و پرورش شهرستان دشتستان

چکیده

هدف از پژوهش حاضر رابطه بین مهارت های زندگی، خلاقیت و سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر مقطع ابتدایی شهرستان دشتستان می باشد. روش پژوهش حاضر، تحقیق توصیفی از نوع همبستگی می باشد. جامعه آماری پژوهش حاضر را کل دانش آموزان دختر مقطع ابتدایی شهرستان دشتستان که شامل ۲۰۲۰۰ نفر می باشند تشکیل می دهند. حجم نمونه این پژوهش برابر با ۳۵۷ نفر می باشد که از طریق روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای بدست آمده است. ابزارهای جمع آوری اطلاعات در این تحقیق پرسشنامه های استاندارد پرسشنامه مهارت های زندگی ساعتچی، خلاقیت عابدی، و پرسشنامه سازگاری اجتماعی کیم می باشد. نتایج نشان داد متغیر های مهارت های زندگی و خلاقیت به ترتیب بهترین پیش بینی کننده های متغیر سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی محسوب می شوند. همچنین بین متغیر خلاقیت و سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی رابطه معنی دار مشاهده شد. علاوه بر این مشخص شد که بین متغیر خلاقیت و سازگاری اجتماعی و بین متغیر مهارت های زندگی و سازگاری اجتماعی ارتباط معناداری وجود دارد. در بین دانش آموزان دیده شد که ابعاد خلاقیت بر سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی ارتباط معناداری دارند. بعد ابتکار بهترین پیش بینی کننده متغیر یعنی سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی محسوب شد.

کلید واژه ها: مهارت های زندگی، خلاقیت، سازگاری اجتماعی. دانش آموزان دختر مقطع ابتدایی شهرستان دشتستان

مقدمه

در تشریح ابعاد مساله باید گفت مهارت های زندگی، توانایی های روانی، اجتماعی برای رفتار انطباقی و موثر هستند که افراد را قادر می سازند تا به طور موثرتری با مقتضیات و چالش های زندگی روزمره مقابله کنند. قلمرو مهارت های زندگی حداقل شامل: مهارت های فردی، مهارت های ارتباطی، مهارت های اجتماعی، مهارت های شناختی، مهارت های اجتماعی مهارت های معنوی و اخلاقی و ... دانست. امروزه علی رغم ایجاد تغییرات عمیق فرهنگی در شیوه های زندگی، بسیاری از افراد در رویارویی با مسائل زندگی فاقد توانایی های لازم و اساسی اند و همین امر آنان را در مواجهه با مسائل و مشکلات زندگی روزمره و مقتضیات آن آسیب پذیر نموده است (عبداللهی، ۱۳۸۳: ۲۱).

خلق فکر، ایده و مفاهیم نو همواره اساس اختراعات، اکتشافات و پیدایش راههای مناسب برای حل مسائل و مشکلات در زندگی انسان به شمار می آیند. جوامع پیشرفته و متمدن گذشته و حال پیوسته به ارزش و اهمیت این جنبه از تواناییهای ذهنی و فکری انسان توجه نموده و در صدد تقویت آن برآمده و از این طریق به توسعه، رفاه، ترقی و خوشبختی نائل آمده اند. چراکه بقول ارسطو "ابتکار یگانه عامل موثر در پیشرفت انسان به شمار می آید. به این ترتیب ضعیف بودن فرآیند بروز خلاقیت ها در جوامع عقب مانده نیز موجب بدبختی، فقر و فلاکت خواهد بود. خلاقیت عبارت است از مجموعه تواناییها و خصیصه های که منجر به تولید آثار منحصر به فرد می شود مهم ترین این ویژگیها تفکر واگراست. درحقیقت فرد خلاق کسی است که از ذهنی جستجوگر و آفریننده برخوردار باشد. فرهنگ وبستر (۱۹۵۳) خلاقیت را مترادف اصطلاحاتی مانند اکتشاف، اختراع، ابداع و نوآوری آورده و کلمه خلاقیت را به معنی وجود آوردن تعریف کرده است (دائمی، ۱۳۸۳: ۲۳).

هویت، عبارت از مجموعه خصوصیات و مشخصات اساسی اجتماعی، فرهنگی، روانی، فلسفی، زیستی و تاریخی همسان است که به رسایی و روانی بر ماهیت یا ذات گروه، به معنی یگانگی یا همانندی اعضای آن با یکدیگر، دلالت کند و آنها را در یک طرف زمانی و مکانی معین به طور مشخص و قابل قبول و آگاهانه از سایر گروهها و افراد متعلق به آنها متمایز سازد. بحران هویت هنگامی رخ خواهد داد که شخص فاقد توانایی لازم جهت ایفای نقشی را که جامعه از او انتظار دارد، انجام دهد. شخصی که فاقد یک هویت متشکل است در خلال زندگی با مشکلات متعددی مواجه خواهد شد. هر فرد آدمی مایل است به اینکه هویت خاصی داشته باشد، از این روی می کوشد که خویشتن را دریابد و بشناسد (روحانی، ۱۳۸۸: ۲۹).

در لغت نامه دهخدا، سازگاری، موافقت در کار، حسن سلوک و در مقابل ناسازگاری، بدسلوکی، بدرفتاری و سازگاری نکردن معنی شده است. وقتی می گوئیم فردی سازگار است که پاسخ هایی که او را به تعامل با محیطش قادر می کند آموخته باشد و به طریقی قابل قبول اعضای جامعه خود رفتار کند تا نیازهایی در او ارضا شود. تطابق یا سازگاری اجتماعی که بطور کلی سازگار شدن با حیات جمعی است از مهم ترین اصول در بررسی رفتار اجتماعی انسان است. سازگاری اجتماعی به پذیرش و انجام رفتار و کردار مناسب و موافق محیط و تغییرات محیطی اشاره دارد زمانی که می گوئیم شخصی با دیگران سازش دارد یعنی با دیگران تشریک مساعی دارد و خود را با محیط اطراف وفق می دهد. سازش زمانی معنی دارد که رابطه انسان را با اجتماع اش مورد قضاوت

قرار دهیم. انسانی را سازگار تلقی می کنیم که مسائل منطقی و رفتار منطقی دیگران را قبول کند و اگر در محیطی نمی تواند سازش داشته باشد، محیط دیگری برایش وجود داشته باشد (سمواتیان ، ۱۳۸۳ : ۹).

بنابراین با توجه به بررسی رابطه بین مهارت های زندگی، خلاقیت با سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی شهرستان دشتستان در این رساله به مطالعه ی رابطه بین این متغیرها پرداخته می شود و سؤال اصلی در این تحقیق به این صورت مطرح است که بین مهارت های زندگی، خلاقیت با سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی شهرستان دشتستان تا چه اندازه رابطه معنادار وجود دارد؟ و چگونه می توان با بکارگیری مهارت های زندگی صحیح، خلاقیت، احساس هویت و سازگاری اجتماعی به رشد تربیت فرزندان کمک کرد؟

فرضیه های تحقیق

فرضیه اصلی:

بین مهارت های زندگی، خلاقیت و احساس هویت با سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی شهرستان دشتستان رابطه چندگانه معنی داری وجود دارد.

فرضیه های فرعی:

۱- بین خلاقیت و سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی شهرستان دشتستان رابطه معنی داری وجود دارد.

۲- بین مهارت های زندگی و سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی رابطه معنی داری وجود دارد.

۳- بین ابعاد خلاقیت و سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی شهرستان دشتستان رابطه چندگانه معنی داری وجود دارد.

۴- بین ابعاد مهارت های زندگی و سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی شهرستان دشتستان رابطه چندگانه معنی داری وجود دارد.

پیشینه پژوهش

عاشوری نژاد و همکاران (۱۴۰۳) طی تحقیق با عنوان بررسی جایگاه آموزش مهارت‌های زندگی به سبک زندگی اسلامی از دیدگاه حضرت علی (ع) با استفاده از نهج البلاغه عنوان نمود مهارت‌های زندگی مجموعه مهارت‌هایی هستند که به منظور افزایش توانایی‌های فرد در سازگاری روانی - اجتماعی و ارتقای بهداشت روان و ایجاد رفتار مثبت و مفید صورت می‌پذیرد. پژوهشگران و دانشمندان علوم اجتماعی و علوم رفتاری در دنیای معاصر تلاش نموده‌اند با توسعه آموزش مهارت‌های زندگی گامی مفید و مؤثر در دست‌یابی به جامعه‌آری از خطر آسیب‌های روانی و اجتماعی بردارند. حال آن‌که تأمل در توصیه‌های امیر مؤمنان حضرت علی (ع) بیانگر این حقیقت است که قرن‌ها قبل از دست‌یابی علوم بشری به این نیاز انسانی، توجه به این مهم در توصیه‌ها، خطبه‌ها و نامه‌های این امام همام که برگرفته از علوم الهی ارائه‌دهنده بهترین راهکارها برای سعادت نسل بشر است به زیباترین و بلیغ‌ترین زبان بیان شده است.

ابوذری (۱۴۰۳) در مقاله خود با عنوان بررسی رابطه مهارت‌های زندگی و احساس هویت در بین دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه اهواز نشان داد که بین ابعاد مهارت‌های زندگی و احساس هویت رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

محبی و همکاران (۱۴۰۲) در تحقیقی با عنوان رابطه بین سازگاری اجتماعی با رشد مهارت‌های اجتماعی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پسر و دختر پایه‌های چهارم و پنجم ابتدایی شهرستان الیگودرز پرداخت. آزمودنی‌ها ۲۸۹ دانش‌آموزان (۱۴۷ پسر و ۱۴۲ دختر) بودند که با روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. نتایج نشان داد که بین سازگاری اجتماعی اعضای خانواده با رشد مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان پسر همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد. نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه از بین حیطه‌های هشتگانه سازگاری عاطفی خانواده، بهترین پیش‌بینی‌کننده‌های رشد مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان پسر را وجود احساس امنیت در خانواده و در مورد دانش‌آموزان دختر، محبت کردن و تجارب مشترک با والدین نشان داد.

احمدی (۱۴۰۲) در تحقیقی با عنوان بررسی تأثیر مهارت‌های زندگی بر خلاقیت دانش‌آموزان دبیرستانی شهرستان کازرون نشان داد بین متغیرهای مهارت‌های زندگی و حل مساله، تصمیم‌گیری، تفکر خلاق و انتقادی، روابط بین فردی، مقابله با استرس و خودآگاهی در دانش‌آموزان رابطه معناداری وجود دارد.

جاگرانی (۱۴۰۱) در تحقیقی با عنوان نقش آموزش و پرورش در ارتقاء مهارت‌های زندگی اظهار داشت از آنجا که افراد، بویژه قشر جوان و نوجوان و دانشجویان به لحاظ حساسیت دوران رشد و تحول و شرایط بحرانی این دوره با مشکلات، فشارها و چالش‌های زیادی رو به رو می‌شوند و در رویارویی با این مسائل فاقد توانایی‌های لازم و اساسی هستند، همین امر آنها را در مواجهه با مشکلات زندگی و مقتضیات آن آسیب‌پذیر می‌کند؛ دانشگاه‌ها و مدارس و سایر مؤسسات که به نحوی با آموزش و پرورش قشر جوان و نوجوان سر و کار دارند و مسئولیت تغذیه، پشتیبانی و حمایت ذهنی، روانی و اجتماعی آنان را به عهده دارند لازم است که با آموزش و پرورش این مهارتها، قدرت سازگاری با مشکلات، رفتار مثبت و کارآمد را در آنان افزایش دهند، تا اینکه قادر شوند بدون اینکه به خود یا دیگران صدمه وارد نمایند مسئولیت‌های مربوط به نقش اجتماعی خود را بپذیرند و در برابر مسائل و مشکلات به شکل مؤثر عمل نمایند.

دلربا (۱۴۰۱) در تحقیقی با عنوان مهارت‌توانایی روابط بین فردی اظهار داشت مهارت‌توانایی روابط بین فردی به توانایی ایجاد روابط بین فردی مثبت و مؤثر فرد با دیگران کمک می‌کند. یکی از این موارد، توانایی ایجاد و ابقای روابط دوستانه است که در سلامت روانی و اجتماعی، برقراری روابط گرم خانوادگی بعنوان یک منبع مهم حمایت اجتماعی و قطع روابط اجتماعی ناسالم نقش بسیار مهمی دارد. این مهارت برای برقراری مؤثر لازم است و منجر به برقراری روابط صمیمانه و تسهیل در ایجاد روابط بین گروه‌ها و صمیمیت بین فردی می‌شود. این مهارت اغلب در اوایل زندگی از والدین و دیگر اعضای خانواده آموخته می‌شود. آموزش این مهارت فقط منجر به فراگیری ارتباط بین فردی نمی‌شود بلکه منجر به افزایش عزت نفس و خودپنداره مثبت در فرد می‌شود اینکه فرد چگونه خودش را درک می‌کند تحت تاثیر نوع ارتباط با دیگران و نوع ارتباط دیگران با اوست.

شریف و همکاران (۱۴۰۰) طی تحقیقی با عنوان بررسی تحقیق حاضر برای بررسی رابطه پایگاه هویت و ویژگی‌های شخصیتی و تعیین اثر احتمالی ویژگی‌های شخصیتی بر چگونگی شکل‌گیری هویت طرح‌ریزی و انجام شده است. نتایج تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان داد که همبستگی معناداری بین برخی از ویژگی‌های شخصیتی و پایگاه‌های هویت وجود دارد و افراد گروه بالا و پایین عوامل شخصیتی کتل تفاوت معناداری در نمرات پایگاه‌های هویت نشان دادند. در این تحقیق همچنین بین پایگاه‌های هویت و متغیرهای ترتیب تولد، وضعیت تاهل و رشته تحصیلی رابطه معنادار به دست آمد.

تاکو^۱ (۲۰۲۲) در تحقیقی با عنوان تاثیر مهارت های زندگی بر سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر و پسر شهر پونای هند نشان داد که بین ابعاد مولفه های تفکر انتقادی و خودآگاهی دانش آموزان دختر و پسر تفاوت وجود دارد. همچنین بین ویژگی های سن، جنس و رشته تحصیلی با سازگاری اجتماعی آنها تفاوت معنی داری مشاهده شد.

پاسکارالا^۲ (۲۰۲۱) در تحقیقی با عنوان بررسی رابطه بین مهارت های زندگی و احساس هویت دانش آموزان دختر و پسر شهر ناتینگهام انگلستان نشان داد بین مهارت های زندگی و احساس هویت احساس هویت رابطه معنی دار وجود دارد. بین دانش آموزان پسر و دختر در میزان تاثیرپذیری از این ابعاد تفاوت وجود دارد.

مک^۳ (۲۰۲۱) در تحقیقی با عنوان بررسی تاثیر برنامه مهارت های زندگی بر تربیت دانش آموزان شهر فرایبورگ آلمان نشان داد آموزش مهارت های زندگی و تربیت صحیح باعث افزایش معنی دار نگرش نسبت به مدرسه، یادگیری شیوه موفقیت در مدرسه، عملکرد تحصیلی و افزایش مهارت های زندگی می شود.

کوتارد^۴ (۲۰۲۱) در مطالعات خود نشان داد که مهارت های زندگی شخص را قادر می سازند تا دانش، نگرش و ارزش های وجودی خود را به توانائی های واقعی و عینی تبدیل کند و بتواند از این توانائی ها در استفاده صحیح تر نیروهای خود بهره گیرد و زندگی مثبت و شادابی را برای خود فراهم سازد.

فیلد^۵ (۲۰۲۰) طی تحقیقات خود بدین نتیجه رسید که ابتکار یگانه عامل موثر در پیشرفت انسان به شمار می آید، به این ترتیب ضعیف بودن فرآیند بروز خلاقیت ها در جوامع عقب مانده نیز موجب بدبختی، فقر و فلاکت خواهد بود. در دنیای پیچیده کنونی که شاهد رقابتهای بسیار فشرده جوامع مختلف برای دستیابی به جدیدترین تکنولوژیها و منابع قدرت هستیم، افراد تیزهوش، خلاق و صاحبان اندیشه های نو و مبتکرانه، همانند گرانبهاترین سرمایه ها، از جایگاه بسیار والا و ارزشمندی برخوردار هستند بطوری که شانس بدست آوردن خلاقیت بالقوه، می تواند موضوع زندگی و مرگ هر جامعه ای باشد.

¹- Tako

²- Paskarella

³- Mac

⁴- Coutard

⁵- Field

کیزی^۱ (۲۰۲۰) طی تحقیقی بدین نتایج رسید که مهارت‌های زندگی شخص را قادر می‌سازند تا دانش، نگرش و ارزش‌های وجودی خود را به توانائی‌های واقعی و عینی تبدیل کند و بتواند از این توانائی‌ها در استفاده صحیح تر نیروهای خود بهره‌گیرد و زندگی مثبت و شادابی را برای خود فراهم سازد.

کانل^۲ (۲۰۱۹) در تحقیقات خود به این نتایج رسید که مهارت‌های زندگی شخص را قادر می‌سازند تا دانش، نگرش و ارزش‌های وجودی خود را به توانائی‌های واقعی و عینی تبدیل کند و بتواند از این توانائی‌ها در استفاده صحیح تر نیروهای خود بهره‌گیرد و زندگی مثبت و شادابی را برای خود فراهم سازد.

وینتری^۳ (۲۰۱۹) در تحقیقات خود به این نتایج رسید که یادگیری موفقیت‌آمیز مهارت‌های زندگی، احساس یادگیرنده را نسبت به خود و دیگران تحت تاثیر قرار می‌دهد. و علاوه بر این کسب این مهارت‌ها نگرش دیگران را نیز در مورد فرد تغییر می‌دهد. به همین خاطر کسب مهارت‌های زندگی هم شخص را تغییر می‌دهد و هم محیط را. و این اصل دو سویه ارتقاء بهداشت روانی را شتابی دو چندان می‌بخشد.

وانگ^۴ (۲۰۱۹) نشان داد که دانشجویان با هویت زودرس در ارتباطات فردی خود به شدت کلیشه‌ای رفتار کرده و در بیان فردی کارآمدی فردی ضعیف و از پیچیدگی شناختی پایین‌تری دارند و برعکس دانشجویانی که هویت موفق دارند مشخصاتی از قبیل احترام به خود در سطح بالا داشته و در مقابل استرس انعطاف‌پذیری داشته و اقدام به تصمیم‌گیری‌های سنجیده و متفکرانه‌ای می‌نمایند و نسبت به آن متعهد می‌باشد.

کیمبلر^۵ (۲۰۱۸) طی تحقیقات خود بدین نتیجه رسید که خلق فکر، ایده و مفاهیم نو همواره اساس اختراعات، اکتشافات و پیدایش راه‌های مناسب برای حل مسائل و مشکلات در زندگی انسان به شمار می‌آیند. جوامع پیشرفته و متمدن گذشته و حال پیوسته به ارزش و اهمیت این جنبه از توانائی‌های ذهنی و فکری انسان توجه نموده و در صدد تقویت آن برآمده و از این طریق به توسعه، رفاه، ترقی و خوشبختی نائل آمده‌اند.

الکایند^۶ (۲۰۱۸) نشان داد که هویت همواره ارتباط واضحی را بین هویت‌های پیشرفته و مقیاس‌های مختلف رشد نشان داده‌اند به خصوص هویت موفق با سطح رشد خود تئوری عملیات صوری یا انتزاعی قضاوت اخلاقی

1- Kayzi

2- Kanel

3- Wintre

4- Vang

5- Kimbler

6- Elkind

و منبع کنترل ارتباط مثبتی را نشان داده است. همچنین افرادی با این نوع هویتها از لحاظ روانی حال خوبی داشته و سازگاری روانی سالمی از لحاظ کنار آمدن با مسائل به نحو مناسب دارند.

روش شناسی

روش های تحقیق متعدد و متفاوتند از آنجایی که این تحقیق در پی دستیابی به ویژگی هایی است که محقق در آن ویژگی ها هیچگونه دخالت و تغییری ایجاد نمی کند و هدف اصلی صرفاً توصیف وضعیت موجود در میان معلمان می باشد در نتیجه، تحقیق حاضر از نوع توصیفی-پیمایشی است.

جامعه آماری مورد تحقیق

جامعه آماری شامل دانش آموزان دختر مقطع ابتدایی دشتستان به تعداد ۲۰۲۰۰ نفر می باشد.

حجم نمونه و روش نمونه گیری

نمونه گیری به روش تصادفی و حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران ۳۶۵ محاسبه که برای اطمینان بیشتر تعداد ۳۷۵ نفر بعنوان نمونه بررسی شدند

$$n = \frac{NZ^2 \alpha / 2 \times p(1-p)}{E^2(N-1) + Z^2 \alpha / 2 \times p(1-p)}$$

$$\frac{853(1/96)^2 \times 0/5 * 0/5}{(0/06)^2(853 - 1) + (1/96)^2 * 0/5 * 0/5} = 365.09$$

فرضیه های فرعی تحقیق

فرضیه ۱: بین خلاقیت و سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی شهرستان دشتستان رابطه معنی داری وجود دارد.

جدول ۱- همبستگی بین خلاقیت و سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی

متغیرها	ضریب همبستگی	سطح معنی داری
سازگاری اجتماعی	۰/۲۱۹	۰/۰۰۰۱
خلاقیت		

همانطور که در جدول فوق مشاهده می شود ضریب همبستگی پیرسون بیانگر رابطه معنی دار بین متغیر خلاقیت و سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی است به این معنا که هر چقدر خلاقیت دانش آموزان دختر

دبستانی بالاتر باشد، سازگاری اجتماعی آنان نیز بیشتر می شود. این رابطه در سطح ($P < 0.001$) معنی دار است. بنابراین، فرضیه فوق تایید شد.

فرضیه ۲: بین مهارت های زندگی و سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی شهرستان دشتستان رابطه معنی داری وجود دارد.

جدول ۲- همبستگی بین مهارت های زندگی و سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر

متغیرها	ضریب همبستگی	سطح معنی داری
سازگاری اجتماعی	۰/۲۷	۰/۰۰۰۱
مهارت های زندگی		

بین متغیر مهارت های زندگی و سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی براساس نتایج حاصل از ضریب همبستگی پیرسون مندرج در جدول فوق رابطه معنی دار وجود دارد به این معنا که هر چقدر دانش آموزان دختر دبستانی شهرستان دشتستان دارای مهارت های زندگی بیشتری باشند، سازگاری اجتماعی آنان نیز بیشتر می شود. این رابطه در سطح ($P < 0.001$) معنی دار است. بنابراین فرضیه فوق تایید شد.

فرضیه ۳: بین ابعاد خلاقیت و سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی شهرستان دشتستان رابطه چندگانه معنی داری وجود دارد.

جدول ۳- خلاصه مدل تاثیر ابعاد خلاقیت بر سازگاری اجتماعی

R	R^2	R^2 تنظیم شده	خطای برآورد
۰/۲۰۳	۰/۰۴۱	۰/۰۳	۶/۹۵

جدول ۴- نتایج تحلیل واریانس تاثیر ابعاد خلاقیت بر سازگاری اجتماعی

مدل	مجموع مربعات	df	میانگین مربعات	F	سطح معنی داری
رگرسیون	۷۲۹/۰۵	۴	۱۸۲/۲۶	۳/۷۷	۰/۰۰۵
باقیمانده	۱۷۰۱۹/۵۸	۳۵۲	۴۸/۳۵		
کل	۱۷۷۴۸/۶۴	۳۵۶	-		

همانطور که در جداول فوق مشاهده می شود ابعاد خلاقیت با هم بر سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی شهرستان دشتستان $F = 3.77$ در سطح ($P < 0.005$) تاثیر معناداری دارند. با توجه به مقدار $R^2 = 0.041$

نیز می توان گفت که ابعاد خلاقیت با هم ۴/۱ درصد از واریانس سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی را تبیین می نمایند.

جدول ۵- ضرایب رگرسیون استاندارد شده و استاندارد نشده

مدل	ضریب استاندارد شده		t	سطح معنی داری
	B	خطای استاندارد		
مقدار ثابت	۵۲/۲۸	۲/۲۷	۲۲/۹۶	۰/۰۰۰۱
ابتکار	۰/۱۴	۰/۰۵۸	۲/۴۳	۰/۰۱۶
سیالی	۰/۰۴۳	۰/۰۳۶	۱/۲۱	۰/۲۲۷
انعطاف	۰/۱۱۳	۰/۰۸۷	۱/۳	۰/۱۹۲
بسط	۰/۰۰۱	۰/۰۹۴	۰/۳۹۶	۰/۶۹۲

داده های جدول فوق نشان می دهد که بعد ابتکار دارای اثر مثبت و معنی داری در سطح ($P < ۰/۰۱۶$) بر سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی شهرستان دشتستان می باشد به عبارت دیگر هر چقدر میزان ابتکار بیشتر شود، سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی نیز بیشتر می شود. هر چند هر یک از ابعاد سیالی، انعطاف پذیری و بسط بر سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی شهرستان دشتستان اثر مستقیمی دارند اما این تاثیر در سطح آلفای ۰/۰۵ معنادار نیستند. بعد ابتکار بهترین پیش بینی کننده متغیر وابسته (ملاک) یعنی سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی محسوب می شود.

فرضیه ۴: بین ابعاد مهارت های زندگی و سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی شهرستان دشتستان رابطه چندگانه معنی داری وجود دارد.

جدول ۶- خلاصه مدل تاثیر ابعاد مهارت های زندگی بر سازگاری اجتماعی

R	R^2	R^2 تنظیم شده	خطای برآورد
۰/۳۶۲	۰/۱۳۱	۰/۱۱۴	۶/۶۴

جدول ۷- نتایج تحلیل واریانس تاثیر ابعاد مهارت های زندگی بر سازگاری اجتماعی

مدل	مجموع مربعات	df	میانگین مربعات	F	سطح معنی داری
رگرسیون	۲۳۲۸/۷	۷	۳۳۲/۶۷	۷/۵۲	۰/۰۰۰۱
باقیمانده	۱۵۴۱۹/۹۳	۳۴۹	۴۴/۱۸		
کل	۱۷۷۴۸/۶۴	۳۵۶	-		

نتایج رگرسیون چند متغیری مندرج در جداول فوق نشان می دهد که ابعاد مهارت های زندگی با هم بر سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی $F=7/52$ در سطح $(P<0/0001)$ تاثیر معناداری دارند. با توجه به مقدار $R^2=0/131$ نیز می توان گفت که ابعاد مهارت های زندگی با هم ۱۳/۱ درصد از واریانس سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی را تبیین می نمایند.

جدول ۸- ضرایب رگرسیون استاندارد شده و استاندارد نشده

مدل	ضریب استاندارد شده		ضریب استاندارد شده Beta	t	سطح معنی داری
	B	خطای استاندارد			
مقدار ثابت	۵۲/۳۳	۴/۴۳	-	۱۱/۸۱	۰/۰۰۰۱
مشارکت و همکاری	۰/۴۹۱	۰/۱۲۹	۰/۲۵۲	۳/۸۱	۰/۰۰۰۱
مهارت تصمیم گیری	۱/۳۹	۰/۳۷۸	۰/۲۳۳	۳/۶۸	۰/۰۰۰۱
بهداشت و سلامت روانی	۰/۲۲	۰/۰۸۷	۰/۱۶	۲/۵۲	۰/۰۱۲
مهارت اجتماعی	۰/۱۹۳	۰/۱۱۹	۰/۱۰۵	۰/۱۶۱	۰/۱۰۷
بکار گیری نکات ایمنی	۰/۰۴۵	۰/۱۵۳	۰/۰۱۹	۰/۲۹۵	۰/۷۶۸
مهارت خودآگاهی	۰/۰۲۱	۰/۰۷۵	۰/۰۲۱	۰/۲۸۲	۰/۷۷۸
مهارت روابط بین فردی	۰/۰۰۰۱	۰/۱۳۲	۰/۰۰۰۱	۰/۰۰۵	۰/۹۹۶

نتایج ضرایب رگرسیون مندرج در جدول فوق نشان می دهد که هر یک از ابعاد مشارکت و همکاری، مهارت تصمیم گیری و مهارت رعایت بهداشت و سلامت روانی دارای اثر معنی داری در سطح آلفای ۰/۰۵ بر سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر دبستانی می باشند اما تاثیر هر یک از ابعاد مهارت اجتماعی، مهارت بکارگیری نکات ایمنی، مهارت خودآگاهی و روابط بین فردی بر سازگاری اجتماعی دانش آموزان دختر هر چند مستقیم است اما در سطح آلفای ۰/۰۵ معنی دار نیستند. از میان ابعاد هفتگانه مهارت های زندگی، ابعاد مشارکت و همکاری

، مهارت تصمیم‌گیری و مهارت رعایت بهداشت و سلامت روانی به ترتیب بهترین پیش‌بینی‌کننده متغیر وابسته (ملاک) یعنی سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان دختر دبستانی محسوب می‌شوند.

نتیجه‌گیری

مطالعه حاضر که به منظور رابطه بین مهارت‌های زندگی، خلاقیت با سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان دختر دبستانی شهرستان دشتستان انجام شده است، پس از طی مراحل مقدماتی و مرور ادبیات پژوهش، فرضیات آن تدوین گردید و سپس اطلاعات مورد نیاز جهت آزمون این فرضیه‌ها از طریق پرسشنامه‌های استاندارد مهارت‌های زندگی، خلاقیت، احساس هویت و سازگاری اجتماعی و با شیوه نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای، از یک نمونه ۳۵۷ نفری از دانش‌آموزان دختر دبستانی شهرستان دشتستان می‌باشد. جمع‌آوری با استفاده از روش‌های آمار توصیفی مانند درصد، میانگین و انحراف استاندارد و روش‌های آمار استنباطی مانند جداول یک بعدی توزیع فراوانی، ضریب همبستگی پیرسون، تحلیل رگرسیون مورد بررسی قرار گرفت و به نتایج زیر دست یافت:

پیشنهادهای کاربردی:

- توجه بیش از پیش سازمان آموزش و پرورش به بعد مهارت‌های زندگی باید سرلوحه کار قرار گیرد
- به بعد خلاقیت دانش‌آموزان و نوآوری آنان توجه ویژه شود.
- سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان از الزامات مهم زندگی است نظام آموزشی به این مهم توجه کند.
- کلاسها و کارگاههای آموزشی برای معلمان و خانواده‌ها باید مورد توجه قرار گیرد.
- مدیران مدارس توجه عمده خود را به مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان معطوف دارند

منابع

- آسانی، یدالله. (۱۳۸۱). بررسی رابطه ویژگی‌های شخصیتی و پیشرفت تحصیلی در نوجوانان ۱۴ - ۱۸ ساله و والدین آنها در دو گروه در معرض طلاق و عادی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت معلم.
- آقای، محمد. (۱۳۸۹). مقایسه ابعاد مهارت‌های زندگی بر تربیت در دانش‌آموزان دختر و پسر مقطع متوسطه شهر ساوه. فصلنامه علوم انسانی، دوره ۲۲، شماره ۲۰.
- آقای فیشایی، تیمور. (۱۳۸۷). خلاقیت و نوآوری در انسانها و سازمانها. تهران: نشر ترمه.
- ابوذری، محمد. (۱۳۹۱). بررسی رابطه مهارت‌های زندگی و احساس هویت در بین دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه اهواز. فصلنامه علوم انسانی، دوره ۲۴، شماره ۲۲.
- احمدلو، حبیب. (۱۳۸۳). «بررسی رابطه میزان هویت ملی و هویت قومی در بین جوانان تبریز»، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس تهران.

احمدی، اکبر. (۱۳۹۰). بررسی تأثیر مهارت های زندگی بر خلاقیت دانش آموزان دبیرستانی شهرستان. کازرون. فصلنامه تعلیم و تربیت، شماره ۳۲.

اسبورن، الکس. (۱۳۸۱). پرورش استعداد همگانی ابداع و خلاقیت. ترجمه حسن قاسم زاده. تهران: نشر دنیای نو.
اسماعیلی، درمان. (۱۳۸۲). مقدمه‌ی بر اصول و مبانی مهارت‌های زندگی. تهران: تازه‌های روانشناسی.
اصغری، علی. (۱۳۸۴). بررسی برنامه آموزش مهارت‌های زندگی بر پیشرفت تحصیلی، انضباط و عزت نفس دانش آموزان سال اول متوسطه. تهران. فصلنامه روانشناسی، دوره ۱۵، شماره ۱۴.

افتخاری، اکبر. (۱۳۷۳). بررسی میزان همبستگی مهارت های زندگی، عزت نفس و عملکرد تحصیلی دانش آموزان دختر شهرستان ارومیه، دانشگاه ارومیه، پایان نامه کارشناسی ارشد.

امامی‌پور، سوزان و سیف، علی اکبر. (۱۳۸۲). بررسی تحولی سبک های تفکر در دانش آموزان و رابطه آن ها با خلاقیت و پیشرفت تحصیلی. فصلنامه نوآوری های آموزشی، فصلنامه تعلیم و تربیت، شماره ۱۹.

امیدیان، مرتضی و شکرکن، حسین. (۱۳۸۹). مقایسه وضعیت هویت یابی در دانش آموزان دختر و پسر مقطع پیش دانشگاهی استان خوزستان. مجله مطالعات روان شناختی. شماره ۱.

امیدیان، مرتضی. (۱۳۸۹). هویت از دیدگاه روانشناسی. یزد: نشر دانشگاه یزد.

امینی، محمد. (۱۳۸۷). روابط موفقیت تحصیلی با خودکارآمدی و مقایسه آنها در دانش آموزان ممتاز و عادی. تهران. فصلنامه روان‌شناسی. فصلنامه روانشناسی، دوره ۲۱، شماره.

ایس الیاس، موریس. (۱۳۸۳). تصمیم گیریهای اجتماعی و رشد مهارت‌های زندگی. تهران: نشر عارفی.

بهروزنیا، پروین. (۱۳۸۷). تقویت انگیزه ی یادگیری در دانش آموزان. ماهنامه ی رشد تکنولوژی آموزشی، دوره ۲۱، شماره ۱۹.

پارسا، پویا. (۱۳۸۸). مهارت‌های زندگی. ضرورت دنیای امروز. فصلنامه روان‌شناسی، دوره ۲۲، شماره ۲۱.

پاشا، راضیه. (۱۳۸۳). بررسی جو عاطفی خانواده با سازگاری فردی- اجتماعی و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان پسر دبیرستانهای شهرستان مسجد سلیمان، مجله روانپزشکی، شماره ۲۵.

پور فرج، عمران، مجید. (۱۳۸۷). بررسی رابطه بین خلاقیت، هوش هیجانی و خودکارآمدی. اولین کنفرانس ملی خلاقیت شناسی و مدیریت نوآوری در ایران، ماهنامه تدبیر، شماره ۴۲۲.

تاروردی زاده، داوود. (۱۳۸۸). تبیین عوامل اثرگذار بر هویت ملی دانشجویان دانشگاه پیام نور استان اردبیل. ماهنامه مهندسی فرهنگی، شماره ۲۷ و ۲۸.

جاگرانی، فاطمه. (۱۳۹۰). نقش آموزش و پرورش در ارتقاء مهارت‌های زندگی. اورمزد، دوره ۱۴، شماره ۱۳.

حاجیلو، علی. (۱۳۸۵). سازگاری اجتماعی. نشریه آموزشی پژوهشی. اورمزد، دوره ۱۰، شماره ۹.

حقیقی جمال، کاظم. (۱۳۸۱). بررسی رابطه جو عاطفی خانواده با سازگاری دانش‌آموزان دختر پایه سوم مدارس راهنمایی اهواز مجله تکنولوژی آموزشی، شماره ۱۳.

Campbell, A. et al, (2006), The Quality of American Life Perceptions, Evaluations and Satisfaction, New York, Russell.

Coutard, Oliver, (2000), Quality of Life in the Paris Area and New Challenges to the Regional Transport Policy, Singapore.

- Elkind , seth J , (2008) , The evolution of Eriksonian and Neo Eriksonian identity Theory and research , A Review and Integration , Identity , an International Journal of Theory and Research .
- Field , Mac.(2010) “Shaping a National Identity: Malta in the EuropeaUnion .” International Journal of Sociology .
- Hara , S .H Husmans sipke (2001) " Investigating the thinking styles of creative people ," Social Psychology Quarterly , vol 54.
- Kanel, E., Shahraray,(2009) Personal Life Skills. Social Psychology of Education , 12 .
- Kayzi , Frank. (2010) , “Personal Life Skills,” The Canadian Review of Sociology and Anthropology.
- Kimbler, Terenzini ,(2008), The Impact ofCollege on Students: Myths, rational myths, and some other things that may not be true.Nacada Journal; 19(3): 78-89.
- Louksa ,Elmal , (2001). " Psychosocial factors on creative performance , February cheng - Feng Shih.
- Mac, Fier SM, (2010). Facilitating the high school-to-college transition for students withpsychiatric disabilities : Information andstrategies or school counselors.;8(10):10-ColloquiumProceedings,CapeTown:germany,fribourg.pp. 83-101.
- Paskarella ,Be , M.D. & Kuk , L . S . (2011) . Id . Personality and Individual Differences , 39 .
- Tako, Peters (2012) Creative Kids : 4 Ways To Spark Their Imaginations.

The Relationship Between Life Skills, Creativity and Social Adaptation among Female Elementary School Students in Dashtestan County

Nazkhatoon Alipanah Rudbar¹, Fatemeh Khajeh Azad², Maryam Nourizadeh³

1. Fifth Grade Elementary School Teacher, Dashtestan County Education Department
2. First Grade Elementary School Teacher, Dashtestan County Education Department
3. Third Grade Elementary School Teacher, Dashtestan County Education Department

Abstract

The aim of the present study is the relationship between life skills, creativity and social adaptation among female elementary school students in Dashtestan County. The present research method is a descriptive correlational research. The statistical population of the present study consists of all female elementary school students in Dashtestan County, which includes 20,200 people. The sample size of this study is 357 people, which was obtained through a multi-stage cluster sampling method. The data collection tools in this study are standard questionnaires, Saatchi Life Skills Questionnaire, Abedi Creativity Questionnaire, and Kim Social Adaptation Questionnaire. The results showed that the variables of life skills and creativity are the best predictors of the social adaptation variable of female elementary school students, respectively. Also, a significant relationship was observed between the creativity variable and social adaptation of female elementary school students. In addition, it was found that there is a significant relationship between the creativity variable and social adaptation and between the life skills variable and social adaptation. Among the students, it was seen that the dimensions of creativity have a significant relationship on the social adaptation of female elementary school students. The initiative dimension was considered the best predictor of the variable, namely social adaptation of female elementary school students.

Keywords: Life Skills, Creativity, Social Adaptation. Female Elementary School Students in Dashtestan County